

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 103/2011-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 9. júna 2011 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta a zo sudcov Juraja Horvátha a Lajosa Mészárosa prerokoval prijatú sťažnosť K. D., P., zastúpenej advokátkou JUDr. V. D., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Ct 29/03 a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 95/2010 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Ct 29/03 p o r u š i l základné právo K. D., aby sa jej vec prerokovala bez zbytočných prietáhov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Okresnému súdu Bratislava I vo veci vedenej pod sp. zn. 9 Ct 29/03 p r i k a z u j e konať bez zbytočných prietáhov.

3. K. D. priznáva primerané finančné zadost'učinenie v sume 1 500 € (slovom tisícpäťsto eur), ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. K. D. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 385,79 € (slovom tristoosemdesiatpäť eur a sedemdesiatdeväť centov), ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný vyplatiť na účet jej advokátky JUDr. V. D., B., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

5. Vo zvyšnej časti s'ťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 103/2011-6 z 24. marca 2011 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie s'ťažnosť K. D., P. (ďalej len „s'ťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Ct 29/03 a postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 95/2010.

1.1 Zo s'ťažnosti najmä vyplynulo: „(...) *Podávam s'ťažnosť vo veci porušenia môjho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 Ústavy SR postupom Okresného súdu Bratislava I v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 9Ct 29/2003 a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 5Co 95/2010 a navrhujem, aby Ústavný súd SR nálezom rozhodol takto:*

1. Základné právo K. D. na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR postupom Okresného súdu Bratislava I v Bratislave v konaní vedenom pod

sp. zn. 9Ct 29/2003 a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 5Co 95/2010 porušené bolo.

2. Krajskému súdu v Bratislave prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 5Co 95/2010 konal bez zbytočných prietáhov.

3. K. D. priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 2.656 -EUR, ktoré je Okresný súd Bratislava I a Krajský súd v Bratislave spoločne a nerozdielne povinní vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.

4. Okresný súd Bratislava I a Krajský súd v Bratislave sú povinní nahradiť K. D. do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu trovy konania na účet advokátky JUDr. V. D., vo výške priznanej za 2 úkony a režijný paušál.

Odôvodnenie:

Dňa 5. 12. 2003 som podala na Okresný súd Bratislava I v Bratislave žalobu o náhradu škody proti D., a. s. Konanie prebiehalo na Okresnom súde Bratislava I v Bratislave pod sp. zn. 9Ct 29/2003.

Dňa 28. 11. 2006 súd môjmu návrhu vyhovel. Odporca podal odvolanie.

Dňa 8. 4. 2008 Krajský súd uznesením zrušil rozsudok súdu prvého stupňa a vec vrátil na ďalšie konanie. Odvolací súd konal pod č. k. 5Co 118/07.

Dňa 19. 11. 2009 Okresný súd Bratislava I môj návrh zamietol i napriek tomu, že ďalšie dokazovanie vo veci neprebiehalo a súd hodnotil tie isté dôkazy ako v konaní, kde môjmu návrhu vyhovel.

Dňa 3. 12. 2009 som podala proti rozsudku odvolanie. Konanie na odvolacom súde je vedené pod sp. zn. 5Co 95/2010.

Doteraz mi nebolo doručené rozhodnutie súdu a vec nie je skončená.

Moja právna zástupkyňa zaslala predsedkyni Krajského súdu sťažnosť na zbytočné prietahy v konaní. (...)

Doteraz o mojej žalobe nebolo právoplatne rozhodnuté.

Som toho názoru, že vec nie je prerokovaná bez zbytočných prietáhov, pretože od 5. 12. 2003 nebolo v konaní právoplatne rozhodnuté.

Tým, že súd doteraz právoplatne nerozhodol, svojim konaním porušil právo na spravodlivý súdny proces, o to viac, že súd prvého stupňa vydal dva rozdielne rozsudky. Zbytočnými prietahmi v konaní súdu prvého a druhého stupňa som bola postavená do

pozície, že možno môj nárok nie je opodstatnený a to spôsobuje moju psychickú záťaž. Úraz mi spôsobil neskonale fyzické útrapy, ktoré som dovtedy nemala. Mám obavu, že vzhľadom na môj vysoký vek sa nedožijem spravodlivého súdneho rozhodnutia.

Domáham sa spravodlivého rozhodnutia vo veci, ktoré mi dá zadosťučinenie, v mojich právach. Týmto odôvodňujem výšku finančného zadosťučinenia, ktorú si uplatňujem.“

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili všetci účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedníčkou, listom sp. zn. Spr 3237/2011 z 11. apríla 2011, krajský súd, zastúpený jeho predsedníčkou, listom sp. zn. Spr 3201/2011 zo 14. apríla 2011 a právna zástupkyňa sťažovateľky stanoviskom k uvedeným vyjadreniam súdov z 10. mája 2011.

2.1 Predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení uviedla chronológiu úkonov vykonaných v napadnutom konaní a dodala tieto relevantné skutočnosti:

„(...) Súhlasím s tým, aby podľa ust. § 30 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu SR, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov, Ústavný súd SR upustil od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti, ak dospeje k názoru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci. (...)

S poukazom na jednotlivé úkony vykonané v predmetnom konaní musím konštatovať, že v období od 09. 03. 2007 do 20. 06. 2008, od 15. 03. 2010 do 10. 03. 2011, sa predmetný spis nachádzal na Krajskom súde v Bratislave, z dôvodu podaných opravných prostriedkov.

Predmetné konanie na tunajšom súde je poznačené prietahmi, čo možno považovať v danej veci za objektívny prietah. Nakoľko zaťaženosť súdneho oddelenia resp. jednotlivých civilných sudcov nemôže byť dôvodom na porušenie práva účastníka konania garantovaného v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, mám za to, že predmetné konanie je poznačené zbytočnými prietahmi, avšak objektívneho charakteru.

V prípade, že Ústavný súd SR dospeje, že bolo porušené právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, aby bolo vzaté do úvahy, že zákonná sudkyňa subjektívnym konaním nezavinila vznik prietahov v konaní. S poukazom na uvedené objektívne dôvody, za ktorých došlo k prietahu v konaní, prosím Ústavný súd Slovenskej

republiky, aby uvedené skutočnosti pri rozhodovaní o priznaní finančného zadosťučinenia vzal do úvahy a nepriznal mu finančné zadosťučinenie v plnej výške. (...)“

2.2 Predsedníčka krajského súdu uviedla tieto relevantné skutočnosti:

«(...) Vec sp. zn. 5Co 95/2010 bola na Krajský súd v Bratislave podaná dňa 15. 3. 2010. Vo veci bol vytýčený termín pojednávania na deň 15. 2. 2011, kedy bolo uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 5Co 95/2010-155 zo dňa 15. 02. 2011 o odvolaní navrhovateľky odvolacím súdom, rozhodnuté.

V senáte „5Co“ sú veci zaradované na pojednávanie podľa poradia. Aj keď je počet vybavených vecí v senáte „5Co“ takmer 50 mesačne, počet napadnutých vecí tento počet prevyšuje, čo je aj dôvodom, pre ktorý nemôžu byť veci v senáte skončené v čase, v zhode s predstavami účastníkov, ale ani podľa predstáv členov senátu.

Pokiaľ sťažovateľka namieta aj celkovú dĺžku konania, odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že v návrhu na začatie konania zo dňa 05. 12. 2003 celkom absentovalo (v rozpore s ust. § 79 ods. 1 O. s. p.) opísanie rozhodujúcich skutočností vo väzbe na žiadanú náhradu.

Navrhovateľka neuviedla ani to, akého nároku sa vôbec domáha a z akých jednotlivých nárokov sa náhrada (zrejme škody) uplatňuje a v akej výške, čo bolo tiež jedným z dôvodov zrušenia prvostupňového rozsudku súdu prvého stupňa č. k. 9Ct 29/2003-94 zo dňa 28. 11. 2006 a vrátenia veci prvostupňovému súdu na ďalšie konanie, v ktorom bolo potrebné postupom podľa ustanovenia § 43 O. s. p. odstraňovať vady návrhu (uznesenie súdu prvého stupňa č. k. 9Ct 29/2003-119 zo dňa 12. 12. 2008).

Na základe týchto skutočností, Vám súčasne oznamujem, že Krajský súd v Bratislave podľa ustanovenia § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov, netrvá na ústnom prerokovaní veci pred ÚS SR(...)»

3.2 Právna zástupkyňa sťažovateľky vo svojom stanovisku z 10. mája 2011 k uvedeným vyjadreniam zástupcov súdov uviedla:

„(...) oznamujem, že netrváme na tom, aby sa vo veci sťažnosti K. D. konalo ústne pojednávanie.

Naše stanovisko k vyjadreniu Okresného súdu Bratislava I a Krajského súdu v Bratislave je takéto:

Dňa 20. 12. 2010 som zaslala na Ústavný súd SR odpoveď JUDr. L. S. zo dňa 30. 11. 2010, v ktorej konštatuje, že sťažnosť na prietahy v konaní je dôvodná. Túto odpoveď dávam do pozornosti súdu.

Predsedníčka Okresného súdu Bratislava I taktiež má za to, že konanie je poznačené zbytočnými prietahmi.

Sme toho názoru, že rozhodovanie o priznaní finančného zadostučinenia prislúcha len Ústavnému súdu po preskúmaní celého konania, ktoré je poznačené prietahmi.

Predsedníčka Krajského súdu BA poukázala na to, že v návrhu absentoval rozpis žiadanej náhrady. Pri podaní návrhu boli do spisu založené obodovania jednotlivých nárokov, výška cestovného, hodnota liekov, liečebné náklady.

Návrh na súd bol podaný v roku 2003 a vady návrhu boli odstraňované v roku 2009. Z celého návrhu bolo zrejmé akých nárokov sa navrhovateľka domáha a z akého dôvodu.

Prietahy v konaní spočívajú v úplnom postupe súdu, pretože vec doteraz nie je skončená.“

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu (ktorý bol doručený ústavnému súdu 20. apríla 2011) ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 9 Ct 29/03 a taktiež priebeh a stav konania vedeného krajským súdom pod sp. zn. 5 Co 95/2010:

Dňa 5. decembra 2003 podala sťažovateľka na Okresnom súde Bratislava I žalobný návrh „na náhradu škody“ proti D., a. s. (ďalej len „odporca“), ktorým sa domáhala

odškodnenia v sume 55 111,20 Sk, pretože utrpela škodu na zdraví utrpením úrazu „na neposypanom nástupišti električky“. Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 9 Ct 29/03.

Dňa 10. decembra 2003 okresný súd uznesením č. k. 9 Ct 29/03-20 vyzval odporcu, aby sa vyjadril k žalobnému návrhu, a súčasne vyzval účastníkov konania, aby sa vyjadrili, či súhlasia s rozhodnutím veci bez nariadenia pojednávania.

Dňa 11. februára 2004 odporca oznámil okresnému súdu, že žalobu žiada zamietnuť, inak súhlasí s rozhodnutím veci bez nariadenia pojednávania.

Dňa 14. mája 2004 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 4. november 2004.

Dňa 4. novembra 2004 bolo pojednávanie odročené na neurčito pre účely pokusu o mimosúdnu dohodu.

Dňa 3. decembra 2004 sťažovateľka požiadala okresný súd o predĺženie lehoty poskytnutej na pokus o mimosúdnu dohodu.

Dňa 1. februára 2005 sťažovateľka oznámila okresnému súdu, že k mimosúdnej dohode nedošlo, preto navrhuje vo veci nariadiť pokračujúce pojednávanie.

Dňa 7. februára 2005 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 14. jún 2005.

Dňa 14. júna 2005 bolo pojednávanie odročené na 27. október 2005, pretože sa nedostavili účastníci konania.

Dňa 25. októbra 2005 právna zástupkyňa sťažovateľky navrhla okresnému súdu, aby nariadené pojednávanie bolo odročené a aby sťažovateľka bola vypočutá dožiadaným súdom.

Dňa 27. októbra 2005 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito na účely vypočutia sťažovateľky dožiadaným súdom.

Dňa 10. februára 2006 bolo Okresnému súdu Prievidza doručené dožiadanie o výsluch sťažovateľky.

Dňa 20. marca 2006 sa uskutočnil výsluch sťažovateľky dožiadaným súdom.

Dňa 20. marca 2006 bol spis po vybavení dožiadania vrátený okresnému súdu.

Dňa 24. augusta 2006 okresný súd vyzval sťažovateľku, aby oznámila adresu svedkyne, ktorú navrhla vypočuť.

Dňa 19. septembra 2006 sťažovateľka reagovala na ostatnú výzvu okresného súdu.

Dňa 16. októbra 2006 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 28. november 2006.

Dňa 28. októbra 2006 sa vo veci uskutočnilo pojednávanie, na ktorom okresný súd rozsudkom č. k. 9 Ct 29/03-94 žalobnému návrhu vyhovel.

Dňa 21. decembra 2006 zákonná sudkyňa požiadala predsedu okresného súdu o predĺženie lehoty na vyhotovenie rozsudku.

Dňa 8. februára 2007 bol uvedený rozsudok okresného súdu doručený právnej zástupkyni sťažovateľky.

Dňa 23. februára 2007 podal odporca proti rozsudku č. k. 9 Ct 29/03-94 odvolanie.

Dňa 9. marca 2007 bol spis predložený krajskému súdu, aby rozhodol o odvolaní odporcu. Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 5 Co 118/07.

Dňa 26. marca 2007 krajský súd vyzval odporcu, aby uhradil súdny poplatok za odvolanie.

Dňa 5. apríla 2007 odporca uhradil súdny poplatok.

Dňa 13. septembra 2007 bolo vo veci nariadené odvolacie pojednávanie na 8. apríl 2008.

Dňa 8. apríla 2008 krajský súd uznesením č. k. 5 Co 118/07-116 napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Dňa 20. júna 2008 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 12. decembra 2008 okresný súd uznesením č. k. 9 Ct 29/03-119 vyzval sťažovateľku na odstránenie nedostatku návrhu v zmysle uznesenia krajského súdu č. k. 5 Co 118/07-116.

Dňa 16. januára 2009 sťažovateľka reagovala na uvedenú výzvu okresného súdu.

Dňa 23. januára 2009 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 3. marec 2009.

Dňa 3. marca 2009 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito „s tým, že súd rozhodne o návrhu odporcu na pristúpenie vedľajšieho účastníka“.

Dňa 5. marca 2009 okresný súd vyzval A., a. s., či má záujem vstúpiť do konania ako vedľajší účastník.

Dňa 19. marca 2009 A., a. s., oznámila okresnému súdu, že nemá záujem vstúpiť do konania ako vedľajší účastník.

Dňa 27. mája 2009 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 29. október 2009.

Dňa 29. októbra 2009 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 19. november 2009 na účely vyhlásenia rozsudku.

Dňa 19. novembra 2009 bol vo veci vyhlásený rozsudok č. k. 9 Ct 29/03-137, ktorým bol návrh zamietnutý.

Dňa 4. decembra 2009 podala sťažovateľka proti rozsudku č. k. 9 Ct 29/03-137 odvolanie.

Dňa 8. januára 2010 okresný súd vyzval odporcu, aby sa vyjadril k odvolaniu sťažovateľky.

Dňa 4. februára 2010 sa odporca vyjadril k odvolaniu sťažovateľky.

Dňa 15. marca 2010 bol spis predložený krajskému súdu, aby rozhodol o odvolaní sťažovateľky. Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 5 Co 95/2010.

Dňa 7. decembra 2010 bolo vo veci nariadené odvolacie pojednávanie na 15. február 2011.

Dňa 15. februára 2011 krajský súd uznesením č. k. 5 Co 95/2010-152 napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Dňa 10. marca 2011 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 6. apríla 2011 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 26. máj 2011.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Ct 29/03 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 95/2010 dochádza k porušovaniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov.

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo, alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že predmetom napadnutého konania je náhrada škody z ublíženia na zdraví, t. j. vec, ktorej povaha (spor o financie, ktoré môžu byť zdrojom príjmov sťažovateľky) si vyžadovala osobitnú starostlivosť všeobecného súdu o naplnenie účelu súdneho konania, čo okrem iného znamená, že všeobecný súd má povinnosť organizovať svoj procesný postup tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a skončená (§ 100 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) a aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa naň osoba obrátila so žiadosťou o rozhodnutie (pozri napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 145/03, I. ÚS 65/04).

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že dĺžka napadnutého konania nebola závislá od zložitosti veci, ale, ako to bude v ďalšom vyhodnotené, predovšetkým od správania (postupu) okresného súdu. Napokon, ani

predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení nepoukázala na skutkovú alebo právnu zložitost' posudzovanej veci.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky v preskúmvanej veci, treba poukázať predovšetkým na to, že, ako to z chronológie úkonov vykonaných v napadnutom konaní vyplýva (pozri bod II tohto nálezu), k predĺženiu napadnutého konania prispela aj samotná sťažovateľka tým, že podala nepresný návrh, ktorý bolo treba upresňovať. V týchto súvislostiach už ústavný súd konštatuje, že požiadavka na konanie bez zbytočných priet'ahov v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy môže mať svoju plnú relevanciu len pri takom návrhu na začatie konania, ktorý spĺňa všetky zákonom predpísané obsahové a formálne náležitosti (napr. II. ÚS 10/01, I. ÚS 41/02). *A fortiori* mohol ústavný súd na túto okolnost' prihliadnuť v danej veci aj vzhľadom na to, že sťažovateľka je v napadnutom konaní kvalifikovane právne zastúpená. Na uvedené správanie sťažovateľky nemohol teda ústavný súd neprihliadnuť pri úvahe o priznaní primeraného finančného zadost'učinenia.

3.1 Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci a predovšetkým poukazuje na to, že trvanie napadnutého konania už takmer osem rokov je samo osebe celkom jednoznačne neprimerané.

Ústavný súd ďalej konštatuje, že okresný súd bol v predmetnej veci aj opakovane krátkodobo, ale aj dlhodobo nečinný, a to od 11. februára 2004 do 14. mája 2004 (tri mesiace), od 27. októbra 2005 do 10. februára 2006 (tri mesiace), od 20. marca 2006 do 24. augusta 2006 (päť mesiacov) a od 20. júna 2008 do 12. decembra 2008 (šesť mesiacov). Okresný súd teda počas takmer poldruha roka vo veci nevykonal žiadny úkon smerujúci k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľka ako navrhovateľka v danej veci počas súdneho konania nachádza, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02). K priet'ahom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci, a iba sčasti v dôsledku správania účastníkov, ale najmä v dôsledku postupu okresného súdu. Ústava pritom v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie veci, a teda vykonanie spravodlivosti bez zbytočných priet'ahov. I keď nie všetky nástroje na vyriešenie

tzv. objektívnych okolností sa nachádzajú v dispozičnej sfére vedenia súdu či konajúceho sudcu, nemožno systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti pripisovať na ťarchu účastníkov súdneho konania a mieru ochrany ich práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy oslabiť poukázaním napr. na dlhodobo obmedzené personálne kapacity príslušných súdov (pozri napr. I. ÚS 119/03).

Vzhľadom na uvedené podstatné dôvody ústavný súd vyslovil porušenie práva sťažovateľky na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

3.2 V nadväznosti na uvedený výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľke ústavný súd vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2 prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prietahov.

3.3 Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľka sa domáhala priznania finančného zadosťučinenia *„v sume 2.656 EUR, ktoré je Okresný súd Bratislava I a Krajský súd v Bratislave spoločne a nerozdielne povinní vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu“*, pričom priznanie primeraného finančného zadosťučinenia odôvodnila právnou neistotou. Poznamenala, že má obavu, že *„vzhľadom na môj vysoký vek sa nedožijem spravodlivého súdneho rozhodnutia“*.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov okresným súdom nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľku. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať jej aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti a s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľky vrátane správania sťažovateľky (pozri bod 2 tejto časti) považuje za primerané v sume 1 500 €.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 3.

4. Konanie na krajskom súde sa uskutočnilo dvakrát. Prvé konanie bolo vedené pod sp. zn. 5 Co 118/07, ktoré sťažovateľkou napadnuté nebolo. Sťažovateľka namietala zbytočné prietahy v konaní krajského súdu sp. zn. 5 Co 95/2010, ktoré bolo začaté 15. marca 2010 a skončené bolo 15. februára 2011.

Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (pozri napr. rozhodnutie I. ÚS 128/03 z 25. júna 2003 a v ňom citovanú predchádzajúcu judikatúru ústavného súdu).

Krajský súd po postúpení mu veci rozhodol o odvolaní za 11 mesiacov, úkony krajského súdu teda v podstate plynulo smerovali k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľky, čo je hlavným účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (II. ÚS 61/98). Postup krajského súdu, aj keď nebol bez prietahov, sa však zjavne nevyznačuje takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy.

Ústavný súd vzhľadom na uvedené dôvody vo vzťahu ku krajskému súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 5.

5. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľke vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátkou za tri úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia z 18. októbra 2010, spísanie sťažnosti 8. novembra 2010 a písomné stanovisko k vyjadreniu súdov z 10. mája 2011). Za dva úkony vykonané v roku 2010 patrí odmena v sume dvakrát po 120,23 € a režijný paušál dvakrát po 7,21 €, t. j. trovy právneho zastúpenia sťažovateľky v roku 2010 predstavujú sumu 254,88 €. Za jeden úkon vykonaný v roku 2011 patrí odmena v sume 123,50 € a režijný paušál 7,41 €, t. j. trovy právneho zastúpenia sťažovateľky v roku 2011 predstavujú sumu 130,91 €. V zmysle § 1 ods. 3 a § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov preto trovy právneho zastúpenia sťažovateľky predstavujú celkovú sumu 385,79 €.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľky rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

6. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. júna 2011